

kerne's Benyttelse og holde sig til, hvad der staar i den hidtil gjældende Valgmenighedslov, som sidst blev opretholdt ved Lovforslaget's Behandling her i Thinget, nemlig, at Valgmenighederne maa sørge for ikke paa nogen Maade pragtfulde eller bekoftelige, men tarvelige og sømmelige Steder, hvor deres Gudsdyrkelse kan foregaa, og jeg skal derfor anbefale Thinget at stemme for Endringsforslaget og lade de to sidste Stykker af det nu foreliggende Lovforslag gaa ud.

Sonne: Jeg har den Mening, at, naar et Lovforslag kommer tilbage til Landstinget fra det andet Thing, saa er det Enhvers Pligt at overveie, hvorvidt det er muligt at gaa ind paa nogle af de Forandringer, der ere ffete i det andet Thing, at overveie, hvorvidt man kan imødekomme dem. Jeg tror, at det System, som desværre har gjort sig gjældende i somme Steder saavel som ogsaa her i Thinget, Prutteffystemet, er overmaade lidet heldigt, man er bange for at gjøre Indrømmelser, fordi man derved kan give for Meget, saa at man ikke har nok at slaa af paa, naar Lovforslaget engang maatte komme til et Fællesudvalg. Jeg tror, det er meget bedre for enhver Sags Behandling, naar hvert Thing for sig saavidt muligt vilde komme hinanden imøde, saa at det saa sjældent som muligt skulde blive nødvendigt at henvise en Sag til Fællesudvalg, thi der er den Mislighed ved et saadant, at de Indstillinger, der komme derfra, kun kunne behandles een Gang, og at de skulle vedtages ligegyldende i begge Thing, og det er ikke altid, at det, der indstilles, i enhver Henseende er det Bedste. De Herre, der i Forening med mig have stillet Endringsforslaget under Nr. 2, have derfor overveiet, om det ikke var muligt, at vi kunde komme Folkethinget imøde med Hensyn til de Forandringer, der ere gjorte i det foreliggende Lovforslag, og vi have ment, at vi kunde gjøre en Indrømmelse med Hensyn til den ene Tilføielse, som deri er ffet, nemlig med Hensyn til Kirkerne's Benyttelse. Da den foregaaende Laler opholdt sig ved den anden Tilføielse, vil jeg forbigaa den og kun sige, at der er Flere af os, som have Betænkeligheder ved den, og vi have derfor ikke villet holde paa den, men vi have forenet os om at stille vort Forslag, idet vi tro, at der paa det Punkt, som det angaar, kan vises Imødekommen. Den foregaaende Laler opregne, tror jeg nok, omtrent saa mange Vanffeligheder, som der kunde findes ved, at en Valgmenighed fik Tilladelse til at benytte Sognekirken, men det forekommer mig, at de Vanffeligheder, der bleve opregnede, ikke vare saa grumme betydelige, de have i alt Fald ikke kunnet rolle min Overbevisning. Det forekommer mig, at den Bestemmelse, der findes i Loven om Kirkerne's Benyttelse, om Klokkeringning er det vanffeligste Punkt, thi Valgmenighederne kunne derefter kun ganske enkelte Gange faae Ringning til deres Gudstjeneste,

naar Klokkeringningen kun maa benyttes 7 Gange, men Herregud de maa jo som oftest undvære Ringning til deres Gudstjeneste, naar de samles i deres Bedehus, og de ville vel ogsaa nok vide at samles, fordi ingen Klokke kalder dem, i alt Fald vil denne Ulempe være størst for Valgmenigheden og vil ikke ramme den øvrige Del af Sogmenigheden. Der blev talt om, at den foreslaaede Bestemmelse let kunde foranledige Misforstaaelse eller Rivninger mellem Præsterne. Naar, ja Præsterne kunne jo ganske vist ogsaa blive uenige, men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at Valgmenighedspræsten ifølge Loven om Kirkerne's Benyttelse efter min Mening er henvist til at underordne sig Sognepræsten med Hensyn til Kirken's Benyttelse, thi det er, saavidt jeg ser, ikke saaledes, at de to Menigheder, Valgmenigheden og Sogmenigheden, ere ganske ligestillede, nei, jeg tror, at efter Loven om Kirkerne's Benyttelse har enhver anden Præst end Sognepræsten at erkynlige sig om, hvorvidt Kirken benyttes til den Tid, han vilde benytte den, han maa alfsaa forhøre sig desangaaende, og saa har jeg det Haab, at dersom Loven bestemte, at Sognekirken maatte benyttes af Valgmenigheden, vilde disse to Præster nok kunne enes om at benytte Sognekirken, f. Ex. den ene om Formiddagen, den anden om Eftermiddagen. Jeg tror i det Hele, at Valgmenighedens Ret nærmest kommer ind under § 4 i Loven af 25de Marts 1872, hvor der staar, at et Flertal af Sogmenighedens stemmeberettigede Medlemmer kan forlange Kirken, men kun naar Kirken ikke allerede til den berammede Tid er bestemt til anden Brug; de have kun at anmeldte deres Onske. Alfsaa mener jeg, at Valgmenighedspræsten har at erkynlige sig, om Kirken er bestemt til at bruges paa den Tid, Valgmenigheden vil holde Gudstjeneste, og saakreent dette ikke er Tilfældet, saa anmelder han Benyttelsen, og jeg har da den Tro, at de to Herre Præster maa kunne enes om Benyttelsen om Søndagen, uden at det skulde kunne forvolde nogen Uenighed. Dertil kommer jo, at samtlige Beboere, i alt Fald paa Landet samtlige Hartkornseiere, tiende til Kirken — de hjælpes jo ad, ogsaa hvor Kirken eier sig selv, hvad navnlig paa Hornholm er Tilfældet, der tiende jo alle Hartkornseiere, der betale alle Kjøbstadbeboere deres Afgift til Kirken, hvad enten de ville tiltræde en Valgmenighed eller ikke, og saa forekommer det mig dog meget rimeligt, at de ogsaa have Lov til at benytte Kirken. I det Hele synes det mig, at Kirken, som er opført ene og alene til Gudstjeneste, snarere bruges for lidt end for meget, og det forekommer mig, at det, at der bliver Gudstjeneste to Gange om Ugen, i Stedet for, som det nu som oftest er Tilfældet, kun een Gang om Ugen, snarere maatte være Noget, der var i sin Orden, end Noget, der kunde være til Skade. (Ploug: Det er to Gange om Dagen!). Naar Kirken bliver benyttet baade Formiddag og Eftermiddag om Søndagen dels af Sogmenigh-